

Робоча програма навчальної дисципліни «**Історія диригентського мистецтва**» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробники:

СИВОХІП Володимир Степанович – кандидат мистецтвознавства, заслужений діяч мистецтв України, доцент кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри **Хорового та оперносимфонічного диригування**

“_21_” _____ червня _____ 2021 р., протокол № _12

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – дати глибокі знання про зміст, організацію, форми та історію вивчення виконавських дисциплін, закласти теоретичні основи викладання і шляхи їх практичного застосування. Важливою частиною курсу є ознайомлення студентів з методичними та навчальними посібниками з питань диригентського мистецтва та виконавства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія диригентського мистецтва» студент повинен **знати**:

- педагогічні основи викладання навчальних дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах I-II ступеня акредитації;
- сучасний стан розвитку педагогіки і психології;
- методи і форми викладання оперно-симфонічних та хорових дисциплін у вищих мистецьких навчальних закладах I-II ступеня акредитації; В результаті навчання випускник повинен вміти:
- застосувати передові досягнення педагогічної науки в процесі викладання спеціальних дисциплін та історичного виконавства;
- аналізувати педагогічні принципи видатних митців музичної виконавської культури;
- вільно орієнтуватися в методико-теоретичних положеннях викладання хорових і диригентських дисциплін;
- використовувати базові знання з теоретичних основ методики викладання хорових і диригентських дисциплін в практичній роботі.

В результаті навчання випускник повинен мати навички:

- використання в своїй практичній роботі основних педагогічних і методичних здобутків провідних вітчизняних та світових шкіл у галузі навчання та виховання студентів;
- аналізу та накопичення провідного досвіду педагогів, методики яких дали позитивний результат у професійній підготовці студентів;
- роботи з спеціальною літературою педагогічного та психологічного напрямків.

У зв'язку з цими завданнями викладання дисципліни «Історія диригентського мистецтва» повинно мати педагогічну і методичну спрямованість.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної

	діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність володіти іноземною мовою.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 14	Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.
СК 15	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 6	Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
РН 7	Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 9	Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.
РН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійнокатегоріальним апаратом.
РН 11	Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

PH 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
PH 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами																		
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс				II курс				III курс				IV курс						
						Всього	у тому числі:			I семестр		II семестр		III семестр		IV семестр		I семестр		II семестр		III семестр		IV семестр				
	лекційні	індивідуальні	практичні		1		2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7
	Кількість тижнів в семестрі																											
	15 15 15 15 15 15 15 15																											
Історія диригентського мистецтва	2	1		6	180	60	60			120	2	2																

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
I		6	180	60	60			120
	1	3	90	30	30			60
	2	3	90	30	30			60

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1 семестр

	Модуль 1. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ОГЛЯД ІСТОРІЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Музика античності та середньовіччя.	
Тема 1	Музична культура та естетика Візантії. Древній Єгипет та Китай, Арабія та Африка.	4
Тема 2	Музична культура Античної Греції та Риму	4
Тема 2	Музична естетика, колективне виконавство в античному суспільстві	4
Тема 4	Музично-виконавське мистецтво середньовіччя	6
Тема 5	Місце та значення церкви у розвитку музичної культури	6
Тема 6	Григоріанський хорал. Музично-теоретична діяльність Гвідо Аретинського	6
	Всього годин	30
	2 семестр	
	Модуль 2. РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ОГЛЯД ІСТОРІЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ XV-XVIIIст.	Кількість годин
	Змістовий модуль 2.	
	Розвиток музичних жанрів в епоху Відродження та Бароко	
Тема 1	Поліфонія строгого та вільного стилю.	6
Тема 2	Формування та розвиток професійних композиторських шкіл (римська, венеціанська, фламандська тощо)	6
Тема 3	Стильові особливості творчості Палестріни, Дезуальдо ді Венози, Габріелі, Лассо, Дюфаї, Жоскена де Пре, Окегема, Обрехта та ін..	6
Тема 4	Музичне мистецтво та виконавство в епоху бароко	6
Тема 5	Музична спадщина епохи «високого бароко» (Г. Гендель, Й. С. Бах та інші національні школи)	6

	Всього годин	30
	Всього за лекційний курс	60

Самостійна робота

1 семестр

№ з/п		Кількість годин
1.	Віденська класична школа та її впливи на інші національні школи.	14
2.	Стильові особливості та розвиток симфонічного жанру в музиці ХХ сторіччя.	14
	Поточний контроль	2
3.	Музично-виконавська культура України від давніх часів до епохи бароко	14
4.	Від композиторів «золотої доби» ХУІІІ ст. до композиторів нового часу ХХІ ст.	14
	Підсумковий контроль (залік)	2
	Всього годин	60
<i>2 семестр</i>		
1.	Музична спадщина М. Лисенка (музика до «Кобзаря», оперні сцени тощо) та його послідовників (Я. Степовий, К. Стеценко, М. Вериківський, М. Леонтович, П. Козицький, В. Косенко)	16
2.	Розвиток музичного мистецтва та виконавства Галичини протягом ХІХ ст. (творчість М. Вербицького, І. Лаврівського, В. Матюка, А. Вахняника до становлення професіоналізму у творчості С. Людкевича, В. Барвінського, Н. Нижанківського, М. Колесси та композитрів нової доби міжвоєнного часу).	12
3.	Стильові особливості творчості українських композиторів «повоєнного» часу (Л. Ревуцький, Б. Лятошинський, Р. Сімович, А. Штогаренко, А. Кос-Анатольський, Є. Козак та ін.)	12

	Поточний контроль	2
4.	Від творчості композиторів «нової фольклорної хвилі» до нової «духовної творчості» поч. ХХІ ст. (Л. Дичко, Л. Грабовський, М. Скорик, Є Станкович, Г. Гаврилець, В. Степурко, В. Камінський, О. Козаренко та ін.).	16
	Підсумковий контроль (залік, екзамен)	2
	Всього годин	60

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

З метою визначення повноти і міцності знань студентів та володіння ними практичними навичками викладання хорових дисциплін по закінченні VI семестру проводиться диференційний залік. Знання студентів оцінюються на основі рейтингової системи:

„Відмінно”, код А, 90-100 балів – студент володіє ґрунтовними знаннями згідно програми предмету, здатний систематизувати, узагальнювати, творчо інтерпретувати теоретичний матеріал курсу, поєднувати отримані теоретичні знання з їх практичним застосуванням.

„Добре”, код В, 82-89 балів – студент володіє глибокими знаннями теоретичного матеріалу з предмету, вміє робити висновки на підставі отриманих знань, проводить аналогію з програмованих ситуацій, вміє логічно поєднувати теоретичні знання з практичними ситуаціями, творчо їх застосовує. У відповіді бракує власних обґрунтованих висновків.

„Добре”, код С, 74-81 балів – студент володіє достатніми знаннями викладеного матеріалу програми, але допускає несуттєві неточності у використанні спеціальної термінології, що вимагають зауваження чи корегування. Трапляються окремі недоліки в інтерпретації методичних понять, термінів в мовленому оформленні власних роздумів, не завжди самостійно може систематизувати та узагальнювати матеріал курсу.

„Задовільно”, код D, 64-73 бали – студент користується обмеженим знанням теоретичного матеріалу курсу, інтерпретує методичні та дидактичні проблеми на визначальному рівні, не завжди розуміє їх змістову специфіку, не завжди може самостійно зробити порівняльний аналіз понять та категорій. „Задовільно”, код E, 60-63 бали – студент відтворює основний теоретичний матеріал, але знання знаходяться у неповному обсязі, що не дозволяє робити йому творчі висновки та застосовувати їх на практиці.

"Незадовільно з можливістю повторного складання", код FX, 35-59 балів – рівень знань студента методологічних та теоретичних основ курсу визначається, як початковий. Він не володіє методикою узагальнення, систематизації та обґрунтування, але може оволодіти певним обсягом.

"Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни", код F, 0-34 бали – відсутність знань з предмету.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література з питань історії хорового мистецтва та виконавства

Антонович Д. Українська музика / Дмитро Антонович // Українська культура : лекції / за ред. Дм. Антоновича ; [упоряд. С. Ульяновська]. – Київ : Либідь, 1993.

Антонович М. Musica sacra : збірник статей з історії української церковної музики / Мирослав Антонович. – Львів : І-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1997. – 261 с.

Барвінський В. Музика / Василь Барвінський // Історія української культури. Під загальною редакцією д-ра Івана Крип'якевича. – Львів : видання Івана Тиктора, 1937. Перевид. – Київ : Либідь, 1994. – С. 621-648.

Булка Ю. Музична культура Західної України / Булка Ю. П. // Історія української музики. – Київ : Наукова думка, 1992. – Т. 4. – С. 545-590.

Великий Співанник “Червоної Калини” : збірник пісень / за ред. З. Лиська. – Львів : Видавнича кооператива “Червона калина”, 1937. – 320 с.

Витвицький В. Музикознавчі праці. Публіцистика / В. Витвицький / НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича ; упор. підг. до друку, комент., перекл. і передне слово Л. Лехник. – Львів, 2003. – 389 с., 6 с. іл. – (Історія української музики ; Вип. 11 : Дослідження).

Герасимова-Персидська Н. О. Хоровий концерт на Україні в XVII—XVIII ст. Київ: Музична Україна, 1978.

Грінченко М. Історія української музики / Микола Грінченко. – Нью Йорк : Видання Українського музичного інституту, 1961. – 191, [1] с. : іл., ноти.

Гордійчук М. Українська радянська симфонічна музика. К. 1956;
Симфонічна музика. К. 1962.

Диригентський поради́ник / під заг. ред. д-ра В. Витвицького. – Львів : Укр. Видавничий Інститут у Львові, 1938. – 240 с.

Енциклопедія українознавства / Наукове товариство імені Шевченка. — Париж, 1955—2003.

Загайкевич М. Музичне життя Західної України другої половини XIX /
Загайкевич М. П. – Київ, 1960. – 190 с.

Кияновська Л. Стильова еволюція галицької музичної культури XIX-XX ст. / Любов Кияновська. – Тернопіль : Астон, 2000. – 340 с.

Козаренко О. Феномен української національної музичної мови / Олександр Козаренко. – Львів : НТШ ім. Т. Шевченка, 2000. – 285 с.

Колесса М. Основи техніки диригування. К., 1973.

Кудрик Б. Огляд історії української церковної музики / Борис Кудрик. [Упор., авт. передмови Ясиновський Ю.] – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1995. – 128 с. – (Історія української музики ; Вип. 1 : Дослідження).

Лисько З. Піонери музичного мистецтва в Галичині / Львів. спілка композиторів ; Опрацюв. рукопису, упоряд., вступна ст. В. Сивохіпа. – Львів : 1994. – 144 с.

Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії / С. Людкевич. – Київ : Музична Україна, 1973. – 519 с.

Маценко П. Конспект історії української церковної музики / Павло Маценко. – Вінніпег : Вид-тво Колегії Св. Андрія, 1973. – 103 с.

Маценко П. Нариси до історії української церковної музики / Павло Маценко. – Роблін-Вінніпег : Видання М.Т.Б., 1968. – Репринт. Вид. – Київ : Музична Україна, 1994. – 152 с.

Музична естетика західноєвропейського середньовіччя. / Шестаков В.П. (редактор). – Київ: Музична Україна, 1976.

Ольховський А. Нарис історії української музики / А. В. Ольховський. – Київ : Мистецтво, 1941. – 360 с.

Павлишин С. Музична культура Західної України 1900-1939 рр. / Стефанія Павлишин // З неопублікованого : збірка статей [ред. В. Сивохіп]. – Львів : В-во “Світ”, 2010. – С. 8-85.

Пархоменко Л. Хорова творчість // Історія української музики. – Київ, 1990. – Т. 3. – С. 88-119.

Рудницький А. Українська музика : історично-критичний огляд / Антін Рудницький. – Мюнхен : Дніпрова Хвиля, 1963. – 406 с.

Хоминський Й. Історія гармонії та контрапункту. – Київ, 1975 (Т. 1), 1979 (Т. 2).

Machlis Joseph. The Enjoyment of Music. W.W. Norton&Company. New York 1984.

Schaeffer Boguslaw. Dzieje muzyki. WSP – Warszawa 1983.